

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν ἀγγράμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ὑπηρεσίαν, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἁριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΗ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξέμνηος
δραχ. 55. Τρίμηνιος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Αἰγύπτῳ γράσια διατμ. 50.—
Ἀμερικῆς δολάρια 4. — Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει
τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξέμνηοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ἩΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΗΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συν-
δρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οὐοῦδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐδριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 36ος

Ἐν Ἀθῆναις 20 Ἀπριλίου 1929

Ἔτος 51ον.—Ἀριθ. 20

ΟΙ ΕΠΤΑ ΚΥΚΝΟΙ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΟΥ GRIMM

Τὸν παλιὸ καιρὸ, ζοῦσε σὲ μιὰ χώρα ἕνας νέος ἄρχοντας, ποὺ ἦταν πλούσιος καὶ ὁμορφος καὶ εἶχε ἕναν ὠραῖο πύργο. Κάποια μέρα βγήκε μὲ τὰ σκυλιά του, γιὰ νὰ κυνηγήσῃ μέσ' στὸ δάσος. Ἐκεῖ βρῆκε μιὰ ἐλαφίνα ποὺ ἦταν λευκότερη ἀπ' τὸ χιόνι, καὶ ποὺ μόλις τὸν εἶδε, ἔτρεξε νὰ φύγῃ ἀνάμεσα στοὺς πυκνοὺς ἀγρίους θάμνους. Ὁ ἄρχοντας ὅμως ἔτρεξε γρήγορα ἀπὸ πίσω της καί, κυνηγώντας την, ἔφθασε σὲ μιὰ βάθειά καὶ ἄγρια ρεμματιά καὶ ἐκεῖ ἔχασε τὴν ἐλαφίνα ἀπὸ μπροστά του. Ψάχνοντας γιὰ νὰ τὴν βρῇ, ἔφθασε σ' ἕνα ποτάμι, καὶ εἶδε στὶς ὄχθες του νὰ στέκεται μιὰ ὁμορφὴ κοπέλλα, ποὺ νιόβηκε καὶ κρατοῦσε στὰ χέρια της μιὰ χρυσὴ ἀλυσίδα.

Ἡ κοπέλλα αὐτὴ τοῦ ἔκαμε τόση ἐντύπωση, ὥστε κατέβηκε εὐθὺς ἀπ' τ' ἄλογό του καὶ κρυφά-κρυφὰ πῆγε ἀπὸ πίσω της, καὶ τῆς ἄρπαξε τὴν ἀλυσίδα μέσα ἀπὸ τὰ χέρια.

Ἡ ἀλυσίδα ὅμως αὐτὴ εἶχε μαγικὴ δύναμη, καὶ ἡ κοπέλλα ποὺ τὴν κρατοῦσε ἦταν μιὰ νεράιδα καὶ ἦταν τόσο ὁμορφὴ, ποὺ ὁ ἄρχοντας ἔχασε ὁλότε-λα τὴν ἄσπρη ἐλαφίνα, καὶ τῆς εἶπε νὰ τὴν πάρῃ μαζί του στὸν πύργο του καὶ νὰ τὴν κάνῃ γυναῖκα του. Αὐτὴ δέχθηκε καὶ ἔ-ται ὁ ἄρχοντας ἔφερε στὸν πύργο τὴ νεράιδα.

Ὁ ἄρχοντας ὅμως εἶχε καὶ μητέρα, καὶ αὐτῆς τῆς κακοφάνηκε πολὺ ποὺ παντρεύτηκε ὁ γιὸς της, γιατί ὡς τότε κυβερνοῦσε μόνῃ της τὸ σπίτι καὶ φοβόταν ὅτι τώρα θὰ ἔχανε ὅλη της τὴν ἐξουσία. Δὲ χώνευε λοιπὸν τὴ νύφη της καὶ ἔλεγε στὸ γιὸ της νὰ μὴν τὴν ἀγαπᾷ τόσο πολὺ, καὶ ἀνμποροῦσε, θὰ ἔ-

θαζε διχόνοια καὶ ἔχθρα ἀνάμεσα στ' ἀντρόγυνο. Ἀλλὰ δὲν τὸ κατάφερε, γιατί ὁ γιὸς της, δὲν ἤθελε οὔτε ν' ἀκούσῃ καὶ τὰ λόγια της. Ὅταν τὸ κα-τάλαβε αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἡ γριά ἄρχισε νὰ δείχνῃ μεγάλη ἀγάπη καὶ ὑποταγὴ καὶ στὸ γιὸ της καὶ στὴ νύφη της, τό-κανε ὅμως στὰ φέμματα καὶ μέσ' στὸ νοῦ της εἶχε πάντα νὰ μπορέσῃ νὰ βρῇ μιὰ εὐκαιρία γιὰ νὰ κάνῃ κακό.

Ἐτυχε λοιπὸν μιὰ νύχτα ποὺ ὁ γιὸς της ἔλειπε, νὰ χαρίσῃ ὁ Θεὸς στὴ νύφη της ἑπτὰ παιδάκια, ἕξ ἁγόρια καὶ ἕνα κορίτσι, ποὺ ὅλα εἶχαν μιὰ χρυσὴ καδένα στὸ λαιμό. Μιὰ στιγμὴ ποὺ ἡ μητέρα τους

κοιμόταν, ἄρπαξε ἡ κακὴ γυναῖκα καὶ τὰ ἑπτὰ παιδιὰ καὶ στὴ θέσῃ τους ἔθα-λε ἑπτὰ νεογέννητα σκυλάκια.

Ἡ κακὴ ἐκείνη γριά εἶχε ἕναν πιστὸ ὑπηρέτη καὶ σ' αὐτὸν παράδωσε τὰ ἑ-πτὰ παιδάκια καὶ τὸν ὅρκισε νὰ τὰ πᾶῃ στὸ ἄγριο δάσος, νὰ τὰ σκοτώσῃ καὶ νὰ τὰ θάψῃ βαθειὰ στὴ γῆ, ἢ νὰ τὰ πνίξῃ στὸ νερό. Ὁ ὑπηρέτης τῆς ὀρκίστηκε πὺς θὰ τὸ κάνῃ, πῆρε τὰ παιδιὰ μαζί του στὸ δάσος, τὰ ἔθαλε κάτω ἀπὸ ἕνα δέντρο καὶ ἐτοιμάσθηκε νὰ τὰ σκοτώσῃ. Βλέποντας ὅμως τὰ ἄθωα προσωπάκια τους, ἔφριξε γι' αὐτὸ ποὺ σκόπευε νὰ κάνῃ καὶ ἄφησε τὰ παιδάκια ζωντανά.

Στὴν κυρά του ὅμως εἶπε πὺς εἶχε κάνει κατὰ τὴν προσταγὴ της.

Ὁ Θεός, ποὺ δὲν ἀφίνει κα-νένα ἀπὸ τὰ πλάσματά του νὰ χαθῇ, ἔκανε νὰ περάσῃ ἀπὸ κείνη τὴν μεριά ἕνας σοφὸς ἐρ-μημίτης, ποὺ ζοῦσε μέσ' στὸ δά-σος. Αὐτὸς εἶδε τὰ παιδάκια κά-τω ἀπὸ τὸ δέντρο, τὰ πῆρε στὴ σπηλιά του καὶ τὰ ἔθρεψε μ' ἐ-λαφίσιον γάλα ἑπτὰ ὁλόκληρα χρόνια.

Ἡ γριά ὥστόσο, ὅταν ἤλθε ὁ γιὸς της, τὸν πῆγε κοντὰ στὴ γυ-ναίκα του, τοῦ ἔδειξε τὰ σκυλά-κια καὶ τοῦ εἶπε :

— Κοίταξε, γιέ μου, τί παι-διὰ σοῦ ἔκανε ἡ γυναῖκα σου!

Κι' αὐτὸ τόκανε ἀπὸ ἐκδίκη-ση, γιατί δὲ χώνευε ποὺ ὁ γιὸς της ἀγαποῦσε τόσο τὴ γυναῖκα του. Ἐκεῖνος, μόλις εἶδε τὰ σκυ-λιά, πίστεψε τὴ μητέρα του καὶ ὅλη ἡ ἀγάπη, ποὺ εἶχε πρῶτα στὴ γυναῖκα του, ἔγινε μῖσος. Δὲ θέλησε ν' ἀκούσῃ ὅσα τοῦλε-γε αὐτὴ γιὰ νὰ δικαιολογηθῇ, ἀλλὰ πρόσταξε νὰ τὴν κατεβά-σουν στὴν αὐλὴ καὶ νὰ σκάψουν μιὰ τρύπα καὶ νὰ τὴν θάψουν μέσα, ὡς τὸ λαϊμό. Καὶ πάνω ἀ-πὸ τὸ κεφάλι της εἶπε νὰ βά-λουν μιὰ λεκάνη μὲ νερό, καὶ εἰ-

Βγήκε μὲ τὰ σκυλιά του νὰ κυνηγήσῃ μέσ' στὸ δάσος.
(Σελ. 229, στ. α'.)

πε πώς ύποιος έρχόταν στον πύργο, θά έπλενε τὰ χέρια του μέσ' στή λεκάνη και θά τὰ σκούπιζε στά ώραια της μαλ- λιά. Κι' ούτε θά τής έδιναν άλλη τρο- φή, από κείνη που θά έδιναν στους σκύ- λους.

Κι' έτσι ή κακομοίρα ή γυναίκα έζη- σε μέσ' στο λάκκο έπτά χρόνια και δέν βρισκόταν κανένας νά τή λυπηθί. "Ο- λη ή όμορφιά της χάθηκε, τὰ ρούχα της έλυσαν πάνω στο κορμί της και δέν έμεινε απ' αυτήν παρά τὸ πετσί και τὰ κόκκαλα.

Σ' αυτό τὸ μεταξύ, τὰ παιδάκια μέσ' στο δάσος μεγάλωναν κι' έμαθαν νά βγαίνουν στο κунήγι και νά σκοτώνουν πουλιά κι' άλλα ζώα, και νά τρέφονται με τὸ κρέας τους. Μιά μέρα λοιπόν που βρίσκονταν στο δάσος κι' έπαιζαν, έτυ- χε νά τὰ συναντήσῃ ὁ ἄρχοντας ὁ πα- τέρας τους, που είχε βγει κι' αὐτός γιὰ νά κυνηγήσῃ. Εἶδε τὰ παιδάκια που έ- τρεχαν έδω κι' εκεί με τή χρυσή κα- δένα στο λαιμό, κι' ή καρδιά του γέμισε απ' αγάπη και θέλησε νά πάῃ κοντά τους και νά τὰ πιάσῃ· αλλά τὰ παιδά- κια χάθηκαν στο δάσος.

Όταν γύρισε στο σπίτι, εἶπε στή μητέρα του και στους φίλους του πὼς είχε ἴδῃ στο δάσος έπτά παιδάκια, και τὸ καθένα φορούσε μιὰ χρυσή καδένα στο λαιμό.

Σάν τάκουσε αὐτὸ ή μητέρα του, τρώ- μαξε πολὺ και φώναξε τὸν ὑπηρέτη της και τοῦ εἶπε :

— Τὰ σκότωσες τότε τὰ παιδιά ή τὰ- φηρες νά ζήσουν ;

Ὁ ὑπηρέτης τότε τής εξομολογήθη- κε πὼς δέν τὸν έκανε καρδιά νά τὰ σκο- τώσῃ, αλλά τὰ εἶχε βάλει κάτω από ένα δέντρο, όπου θά τάφαγαν δίχως άλ- λο τὰ θηρία.

Η γριά λοιπόν πρόσταξε τὸν ὑπηρέ- τη νά τρέξῃ στή στιγμή στο δάσος και νά φάξῃ νά βρῇ τὰ παιδιά και νά τοὺς πάρῃ τις ἀλυσίδες, γιατί ἀλλοιῶς θά χάνονταν κι' οἱ δύο τους.

Κατατρομαγμένος, ὁ ὑπηρέτης ἀνέβη- κε στο ἄλογό του και ἄρχισε νά ψάχνῃ μέσ' στο δάσος. Τρεῖς μέρες έψαχνε και δέν έβρισκε τὰ παιδιά. Τὴν τετάρτη τέ- λος τὰ βρῆκε κοντά στο ποτάμι. Τὰ ἔξι ἀγόρια είχαν βγάλει τις καδένες τους κι' είχαν μεταμορφωθεῖ σέ ἔξι ὡ- ραίους κύκνους και κολυμποῦσαν κι' έ- παίζαν μέσ' στο νερό.

Τὸ κοριτσάκι ὅμως εἶχε κρατήσει τὴν ἀνθρώπινη μορφή του, και καθόταν στήν ἀμμουδιά και κοίταζε τοὺς ἀδελφούς της.

Τότε προχώρησε κρυφά ὁ ὑπηρέτης, ἄρπαξε τις καδένες και θέλησε νά πιάσῃ και τὸ κορίτσι, αλλά εκείνο πρόφτασε και τοῦ ξέφυγε.

Σάν έφερε ὁ ὑπηρέτης τις καδένες στήν κυρά του, εκείνη τις έστειλε ἀμέ- σως σ' ένα χρυσικό και τοῦ παρήγγειλε

νά τις λύσῃ και νά κάνῃ ένα χρυσὸ ποτήρι. "Όταν ὅμως θέλησε ὁ χρυσικός νά λύσῃ τις καδένες, εἶδε πὼς τὸ χρυ- σάφι τους ήταν τόσο ἀγνὸ και καθαρό, ὥστε οὔτε νά λύσῃ δέν μπορούσε οὔτε νά πελεκηθί. Και μόνο μιὰ μπόρεσε νά πελεκήσῃ και τὴν έκανε ένα ὡραίο δα- χτυλίδι. Τις ἄλλες τις ζύγισε στή ζυ- γαριά του και πήρε ἄλλο χρυσάφι που ζύγιζε ὅσο κι' οἱ ἀλυσίδες, και μ' αὐτὸ έκανε ένα χρυσὸ ποτήρι. Ὑστερα έ- στειλε στή γριά ἀρχόντισσα τὸ ποτήρι και τὸ δαχτυλίδι, κι' αὐτὴ τὰ πήρε και τὰ κλείσε μέσα στήν κασέλα της.

Οἱ κύκνοι ὅμως που δέν μπορούσαν πιά νά ξαναπάρουν τὴν ἀνθρώπινη μορ- φή τους, ἄρχισαν νά κελαῖδουν με τή γλυκεῖα και μελαγχολικὴ φωνή τους έ- να λυπητερό τραγούδι, που έμοιαζε με κλάμμα μικροῦ παιδιοῦ. Στὸ τέλος πέ- ταξαν ψηλά για νά ἴδουν που μπορούσαν νά πάνε. Τότε εἶδαν μιὰ ὡραία λίμνη, λεία σὰν καθρέφτη που στήν ἄκρη της βρισκόταν ένας μεγάλος βράχος όπου ήταν χτισμένος ένας ὡραίος πύργος. Ὁ βράχος ὅμως ήταν τόσο ἀπότομος, που μόνο ἀπὸ ένα στενὸ μονοπάτι μπο- ροῦσε νά φθάσῃ κανείς ὡς τὸν πύργο.

Και ἔτυχε ὁ πύργος αὐτὸς νά εἶναι ἔ- κεινος που κατοικοῦσε ὁ ἄρχοντας, ὁ πατέρας τῶν ἑπτὰ κύκνων. "Ετυχε λοι- πὸν τὰ παράθυρα τής τραπεζαρίας τοῦ πύργου νά βρίσκονται κατὰ τὴ μεριά τής λίμνης, κι' ὁ ἄρχοντας, που ήταν ἀκουμπισμένος στο πεζούλι ἐνός, εἶδε ἀμέσως τὰ ὡραία πουλιά και τὰ θαύ- μασε πολὺ, γιατί ποτὲ του δέν είχε ἴδει τόσο ὡραίους κύκνους. Τοὺς ἔρριξε λοι- πὸν ψίχουλα και πρόσταξε τοὺς ὑπηρε- τες του νά μὴν ἀγριέψουν και νά μὴ διώξουν ποτὲ τὰ πουλιά, αλλά νά φρον- τίζουν νά τοὺς ρίχνουν τακτικὰ ψωμί γιὰ νά συνειθίσουν οἱ κύκνοι και νά μένουν πάντα ἐκεῖ. Τὴν προσταγή του αὐτὴ τὴν ἀκολούθησαν πιστὰ οἱ ὑπηρε- τες, και σέ λίγο οἱ κύκνοι ἔγιναν τόσο ἡμεροί, ὥστε ἔρχονταν τακτικὰ τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ και περίμεναν νά τοὺς ταΐσουν.

Η δυστυχισμένη ὅμως ἀδερφούλα τους εἶχε κρατήσει τὴν ἀνθρώπινη μορ- φή της, ἀλλ' εἶχε μείνει ἔρημη κι' ἀ- προστάτευτη, και γι' αὐτὸ πῆγε νά ζη- τιανέψῃ λίγο ψωμί στὸν πύργο τοῦ πα- τέρας της. Ἐκεῖ τής έδωσαν ὅλα τ' ἀ- ποράγια που είχαν μείνει απ' τὸ τρα- πέζι, κι' αὐτὴ τὰ μοιράστηκε με τή γυ- ναίκα που βρισκόταν μέσ' στο λάκκο,

γιατί τής είχε προεξήσει τέτοια λύπη, που δέν μποροῦσε νά τὴν δῇ χωρὶς νά κλάψῃ. Καμμιά ὅμως απ' τις δύο δέν γνώρισε τὴν ἄλλη. Και τὰ ψίχουλα που τής ἀπόμειναν τάφερε τὸ κοριτσάκι κά- τω στή λίμνη κι' ἐκεῖ τὰ μοίρασε σ' ἀ- δέρφια της, τοὺς κύκνους. Ἐκείνοι, μό- λις τοὺς πλησίασε, ἄρχισαν νά πετοῦνε

γύρω της, και νά τής παίζουν και νά χαϊδεύουν και νά τῶνε τὰ ψίχουλα ἀ- τὴν ποδιά της κι' απ' τὰ χέρια της. Α- τὴ τοὺς φιλοῦσε και τοὺς ἔπαιρνε σὶ ἀγκαλιά της, και τὸ βράδυ ἀνέβαινε πᾶ- λι στὸν πύργο και κοιμόταν στήν αὐτὴ δίπλα στο λάκκο που βρισκόταν ή γυ- ναίκα, χωρὶς νά ξέρῃ πὼς ήταν μητέ- ρα της.

"Ολοι οἱ κάτοικοι τοῦ πύργου ἔδω- παν με μεγάλο θαυμασμὸ αὐτὰ τὰ πρά- ματα, κι' ἀκόμα περισσότερο ἀπόρη- ζαν παρατήρησαν πόσο έμοιαζε τὸ κο- ριτσάκι ἐκεῖνο με τὴ γυναίκα που ἦτα- μέσ' στο λάκκο. Ἀλλὰ και τοῦ ἄρχο- να ή καρδιά συγκινήθηκε, όταν εἶδε τὸ κοριτσάκι ἀπὸ κοντὰ κι' εἶδε τὴν ὁμοι- τητα που εἶχε με τὴ γυναίκα του, και εἶδε και τὴν καδένα, που εἶχε στο λαι- μό της. Φώναξε λοιπὸν τὸ κοριτσά- κοντὰ του και τοῦ εἶπε :

— Δὲν μοῦ λές, καλὸ μου κοριτσά- κι ἀπὸ που ἔρχεσαι ; Ποιοί εἶναι οἱ γονε- σου και πὼς κατόρθωσες νά ἡμερέψῃς τόσο τοὺς κύκνους, ὥστε νά ἔρχωνται τῶνε τὰ ψίχουλα απ' τὴν ποδιά σου ;

Τότε τὸ κοριτσάκι ἀναστένανε βα- και εἶπε :

— Καλέ μου ἄρχοντα ! τοὺς γονεῖ- μου ποτὲ δέν τοὺς ἐγνώρισα. Οὔτε κα- ξέρω ἀν ποτὲ τοὺς εἶδα. Ὅσο γιὰ τοὺς κύκνους ὅμως, μάθε ὅτι αὐτοί εἶναι ἀδελφοί μου που ἀνατράφηκαν μαζί με μένα με τὸ γάλα ἀπὸ τις ἐλαφίνες με- στο δάσος. Ἐτυχε μιὰ μέρα νά βγάλω τὰ ἀδέλφια μου τις ἀλυσίδες τους, γιατί ἤθελαν νά κολυμπήσουν, και τότε με- ταμορφώθηκαν σέ κύκνους· τις ἀλυσίδες τοὺς ὅμως αὐτὲς ἤρθε ένας ἀνθρωπος και τοὺς τις ἔκλεψε, και ἀπὸ τότε δέν μποροῦν νά πάρουν τὴν ἀνθρώπινη μορ- φή τους.

Τὰ λόγια αὐτὰ τὰ ἄκουσε ή κακὴ γριά ἀρχόντισσα καθὼς και ὁ πιστὸς της ὑπηρέτης, και τρώμαξαν υπερβολικὰ τὴν ὑπηρετίστρα. Ὁ ἄρχοντας πίστεψε ὅσα τοῦ εἶχε πᾶ- τὸ κοριτσάκι και ὅλο αὐτὸ εἶχε σὶ νοῦ του όταν βγῆκε ἔξω ἀργότερα. Τὴν μητέρα του ὅμως εἶπε στὸν ὑπηρέτη νά πάῃ νά σκοτώσῃ τὸ κορίτσι, κι' αὐτὸ ἐπῆρε τὸ σπαθί του και πῆγε πίσω ἀπὸ τὸ κοριτσάκι τὴν ὥρα που αὐτὸ κατέβη- κε στοὺς κύκνους. Τὸν εἶδε ὅμως ὁ ἄρ- χοντας, ἔτρεξε και πρόφτασε τὴν τε- λευταία στιγμή νά τοῦ πετάξῃ τὸ σπαθί απ' τὰ χέρια. Τότε ὁ ὑπηρέτης ἔπεσε στα γόνατα και τὰ μαρτύρησε ὅλα.

Μόλις τάκουσε αὐτὰ, ὁ ἄρχοντας έ- τρεξε στή μητέρα του και τὴν ἀνά- κασε κι' αὐτὴν νά τοῦ ὁμολογήσῃ τὸ ὑπόλοιπα. Τὴν ἔβαλε λοιπὸν κι' ἀνοίξε- τὴν κασέλα της και τοῦδωσε τὸ πο- τηρί που νόμιζε πὼς εἶχε γίνει ἀπὸ τις ἀλυσίδες. Στὴ στιγμή έστειλε ὁ ἄρχο- ντας στὸν χρυσικό και τὸν ρώτησε ἀν σὶ ἀλήθεια τὸ ποτήρι τὸ εἶχε φτιάσει μὲ

τις ἀλυσίδες. Αὐτὸς τότε φοβήθηκε μή- πως τιμωρηθί και εἶπε τὴν ἀλήθεια, ὅτι δηλαδὴ τις ἀλυσίδες τις εἶχε αὐτὸς ἀκέραιες και μόνο μιὰ τὴν εἶχε κάνει δαχτυλίδι. Ὁ ἄρχοντας τότε έστειλε και τις πῆρε και τις έδωσε στο κοριτσάκι. Και μόλις τις ἔβαλε αὐτὴ στο λαιμό τῶν ἀδελφῶν της, ἀμέσως ξαναγίναν ἀν- θρωποί και μόνον ὁ μικρότερος έμεινε κύκνος.

Τότε πρόσταξε εὐθὺς ὁ ἄρχοντας νά βγάλουν τὴ γυναίκα του ἀπὸ τὸν λάκ- κο και νά τής δώσουν καλὰ φαγητὰ και φάρμακα γιὰ νά δυναμώσῃ. Τὴν μητέ- ρα του ὅμως εἶπε και τὴν ἔβαλαν μέσα στὸν ἴδιο ἐκεῖνον λάκκο όπου εἶχε ζή- σει ή ἀθώα γυναίκα του ἔξ αἰτίας της ἑπτὰ ὀλόκληρα χρόνια.

(Απὸ τὸ Γερμανικὸ)

ΓΕΟΡΓΙΑ ΓΑΡΣΟΥΛΗ

ΣΤΟΧΑΣΤΙΚΟΣ ΠΕΡΙΠΑΤΟΣ

Κρύο κι' ἀπὸ νοεῖς
φυσάει και ψιλοβρέχει,
κι' ἀπαντα θαρρεῖς
μιὰν ἔγνοια σὲ κατέχει.

Φεγγάρι βροχερὸ
και βουρκαωμένοι ἀνέμοι,
πάχνη και νερό
που ἀναρριγεῖ και τρέμει·

Κ' ἐρημιὰ, — καθὼς
κοιμάται ή γῆς κι' ή πλάσις,
και δέν εἶναι ἀνθὸς
νά σκύνει ν' ἀνασπᾶσει·

Μόνο μιὰ εὐωδία
τὸ πάρο ὅλο ἔχει πάρει,
που ὡς μες στήν καρδιά
παγαίνει — απ' τὸ πυξάρι·

Μά, στήν ἐρημιὰ
τῆς ὥρας και σ' ἀγιάζι,
ἀνάσα ἄλλη καμιά
και μῦρο δέν ταιριάζει,

Νά φέρνῃ ἔτσι ἀπαλὰ
μιὰ ἀποθυμὰ χειμῶνος,
— νάσαι χαμηλά,
στοχαστικὸς και μόνος,

Κι' ἀσφαλτα, στρωτὰ,
τὸ λογισθὸ νά κλώθεις,
κι' ὡς βαθιά, βαθιά
τὴ χειμωνιά νά νοιώθεις...

Κι' ὁ δρόμος, που περνῶ,
— κι' εἶν' ὡς νά ἐλθμονήθῃ, —
μακραίνει, ἀλαργινός,
και πάει — σὰν παραμῦθι,

Και πάει σὲ γυρισμοὺς
κατὰ τὰ πρῶτα χρόνια.
στοὺς Χαιρετισμοὺς
και στοῦ Μαρτιοῦ τὰ χιόνια...

Μά ξάφνω οἱ Ἑσπερινοί
τρίδιπλοι χτυπᾶνε,
και μιὰ παραμονὴ
ἀκούραστα μνηστῆνε.

Μηνᾶνε, απ' τὰ φύλλα
τὰ δέντρα, απ' τὴν ψιχάλα.
νέα τριαντάφυλλα
ὅσο ποτὲς μεγάλα !

ΤΕΛΟΣ ΑΓΡΑΣ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟΝ ΤΟΤΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Κ'.

'Απ' αὐτὸ πήραν θάρρος ὁ Φῶκος κι' ὁ Κίτσος και θέλησαν νά κάμουν κι' αὐτοί ένα γύρο με τὸν Ἀρταξέρξη.

Ὁ Γιώργος ὅμως ἔγνεψε κρυφὰ τοῦ Τοτοῦ «ὄχι». Γιατ' εἶχε παρατηρήσει πὼς ή «προβοσκίδα» δέν ἔστειλε πιά τόσο καλὰ στή μύτη τοῦ γαῖδαρέλου, οὔτε τὰ κέρατα που παρᾶσταιναν τοὺς χαυλιόδοντες. Ἀπὸ τὸ τρέξιμο, φαίνεται, εἶ- χαν λασκάρει τὰ σχοινιά τους, κι' ήταν φόβος νά ξεμασκαρευθῇ ξαφνικὰ ὁ ψευτο-ελέφαντας, κι' οἱ ψευτα-θηριοδασμαστὲς νά πάθουν κανένα ρεζίλικι... Τὸ κατάλαβε ἀμέσως ὁ Τοτός κι' εἶπε :

— Ὁχι, κύριοι, ὁ Ἀρταξέρξης κουράστηκε και, ἀν τὸν ἀναγκάσωμε νά ξα- νατρέξῃ, φοβᾶμε μὴν ἀγριέψῃ.

Και γογγίζον γογγίζον ἔπιασε ὁ ἴδιος τὸ καπίστοι κι' ἔμπασε τὸν Στυχερό στο σταῦλο. Τὰ κουτόπαιδα ἔβαλαν τότε τὰ κλάματα.

— Θέλω κι' ἐγὼ νά βαβαλλήσω λέφανταααα ! ἔλεγε ὁ Φῶκος.

— Θέλω κι' ἐγὼ Ἀρταξέρξηηηη ! ἔλεγε ὁ Κίτσος.

Μὰ ή Πελαγίτσα, που ἤθελε νά τῷ μὴν μονοπώλιο, — δηλαδὴ μόνο τοῦ λό- γου της νά μπορῇ ὕστερα νά καυχίεται στο χωριὸ πὼς πῆγε καβάλλα μ' ἐλέ- φαντα, — τοὺς μάλωνε :

— Δὲ ντρέποσαστε νά κλαῖτε σὰ μωρά ;... Τὸ ζῶο κουράστηκε !... Ἐ- πειτα τί θά καταλαβαίνετε ;... Πρῶτῃ σας φορὰ βαβαλλικέψατε γαῖδαρο ; Ἐ, τὸ ἴδιο ήταν ! Δὲ σας τὸ εἶπα ;...

Οἱ μικροί δέν ἀκούγαν τίποτα κ' ἐξακολουθοῦσαν νά κλαῖνε. Κι' ὁ Τοτός, ἐπειδὴ δέν εἶχε πιά καιρὸ νά ξαναμασκαρέψῃ τὸ Στυχερό, — ήταν φασαρία, — ἔβαλε τὸ Χρόνη νά χτυπήσῃ δυνατὰ τὸ κουδούνι, κι' αὐτὸς φώναζε δυνατὸ- τερα : — Κυρίες και κύριοι ! ἡσυχία ! Τὰ θηρία μας τελείωσαν. Τώρα θά ἴδῃτε τὸ μεγάλο πυροτέχνημα !

Τί ; τελείωσαν τὰ θηρία ; Ἀπὸ τώρα ; Ἀμὴ τὰ λιοντάρια ; οἱ τίγρεις ; οἱ ἱπποπόταμοι ; οἱ μαϊμούδες ;... Ἄ, δέν τὸ ἐννοοῦσαν ἔτσι ὁ Φῶκος κι' ὁ Κίτσος ! Ἀγορεύσαν και, χωρὶς κλάματα τώρα, ἄρχισαν νά φωνάζουν :

— Ποῦ εἶναι τὰλλα που γράφετε ;... Μᾶς κοροϊδέψατε ;... Νά μᾶς τὰ δείξετε ή νά μᾶς δώσετε πίσω τὰ λεφτά μας !...

Σύμφωνη τώρα κι' ή Πελαγίτσα.

— Νά μᾶς δείξετε τουλάχιστο ένα λιοντάρι ! φώναξε κι' αὐτὴ. Τί ; γιὰ κο- ροῖδα μᾶς πήρατε ;... Τὰ λεφτά μας πίσω !...

Ὁ Τοτός κι' ή Συντροφία τὰ χρειάστηκαν. Κινδύνευε νά βγάλῃ κακὸ ὀ- νομα τὸ Θηριοτροφεῖο τους και νά μὴν ξαναπατήσῃ ἀνθρωπος. Τί νά κάμουν ; Κανένας δέν ἤξερε...

'Αλλά σ' αὐτὴ τὴ δύσκολη περίστασι, ὁ Γιώργος φάνηκε ὁ πιὸ ἔξυπνος. Μάζεψε τοὺς συντρόφους του πίσω ἀπὸ τὸ σταῦλο, τοὺς ἐξήγησε με λίγα λό- για τί ἔπρεπε νά κάμουν, ἔπειτα παρουσιάστηκε στο ἑξαγοιωμένο Κοινό, που δέν ἔπαυε νά φωνάζῃ, και μίλησε ἔτσι :

— Κυρίες και κύριοι ! Ἐχετε μεγάλο δίκιο ! Ἐπρεπε νά σᾶς δείξουμε του-λάχιστο ένα λιοντάρι. Ἀλλά τί φταῖμε και μεῖς, ἀφοῦ τὸ λιοντάρι μας ἔφυγε ;

— "Α! Έκαμαν τὰ χωριατόπουλα, σὰ νὰ μὴν τὸ πίστεψαν.
— Μάλιστα, ἔξακολούθησε ὁ Γιώργος. Μὰς ἔφυγε. Κι' ἂν δὲν πιστεύετε, ἔλατε νὰ τὸ ἰδῆτε!
— "Ω! φώναξε ἡ ἔξυπνη Πελαγίτσα. Πῶς θὰ τὸ ἰδοῦμε, ἀφοῦ ἔφυγε;
— Δὲν εἶπα τὸ λιοντάρι, ἐξήγησε ὁ Γιώργος. Κάτι ἄλλο θὰ ἰδῆτε καὶ θὰ πεισθῆτε. Μιά στιγμή μόνο...

Καὶ γυρίζοντας πίσω του, ρώτησε σιγά:
— "Ετοιμοί; — "Ετοιμοί! τοῦ ἀποκριθῆκαν ἀπὸ πίσω.
— "Ορίστε κύριοι καὶ κυρίες! φώναξε πάλι. Περάστε! Μὴ φοβάστε!...
Τὰ χωριατόπουλα πέρασαν μὲ τὸ Γεώργιο πῶς ἀπὸ τὸ σταῦλο. Κι' ἐκεῖ εἶδαν ἕνα χοντρὸ σκονινί, δεμένο σ' ἕνα παλούκι, κι' ἀπὸ πάνω μὴ πινακίδα ποὺ ἔγραφε: «'Εδῶ ἦταν δεμένο τὸ λιοντάρι ποὺ μὰς ἔφυγε!»
(Ἀκολουθεῖ)
Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Ἀγαπητοί μου,

ΑΠΟΨΕ εἶδα ἕνα πολὺ παράξενο καὶ φοβερὸ ὄνειρο... Ἀλλὰ πρέπει πρῶτα νὰ σὰς πῶ τί εἶχα διαβάσει ἀποθραυδὺς σὲ μὴν ἐφημερίδα, γιατί τὸναιρὸ μου ἦταν ἐπακολούθημα.

Ὁ Χούμπαρτ Οὐίλκινς, ὁ περίφημος ἀγγλὸς ἐξερευνητής, ἐτοιμάζεται νὰ πάῃ λίγο τὸ καλοκαίρι στὸ Βόρειο Πόλο... Κι' αὐτὴ τὴ φορά ὄχι μὲ ἀεροπλάνο, ὅπως ξαναπῆγε, ἀλλὰ μὲ ὑποδρύχιο. Μὲ ἄλλους λόγους, θὰ περάσῃ τὴν πολικὴ θάλασσα σὲ βάθος σαράντα μέτρα, κάτω ἀπὸ τὸ στρώμα τοῦ πάγου. Κι' ἂμα καταλάβῃ πῶς βρίσκεται στὸν Πόλο, θὰ τρυπήσῃ τὸ στρώμα τοῦ πάγου καὶ θὰ βγῇ. Γιατί τὸ ὑποδρύχιο τοῦ εἶναι ἐφοδιασμένο μὲ μηχανήματα, ποὺ ἄλλα σπάζουν τὸν πάγο μ' ἐκρήξεις, ἄλλα, χωρὶς ἐκρηκτικὲς ὕλες, τὸν διαλύουν σὲ μεγάλην περιοχὴ. Ἔτσι ἡ παγωμένη θάλασσα, στὸ σημεῖο ποὺ θέλει ὁ ἐξερευνητής, θὰ γίνεται νερὸ καὶ τὸ ὑποδρύχιο θὰ νηδαίνει στὴν ἐπιφάνεια μὲ τὴν εὐκολία ποὺ τὸ κάνει καὶ στὶς θάλασσες τῶν κλιμάτων μας.

Ἀλλὰ καθὼς διάβαζα αὐτὰ τὰ θαυμάσια, μὴ σιγὴν συλλογίστηκα: «Γιὰ φαντάσου νὰ χαλάσουν τὰ μηχανήματα καὶ νὰ μὴ μπορέσῃ τὸ ὑποδρύχιο νὰ τρυπήσῃ τὸ στρώμα τοῦ πάγου ἀπὸ πάνω του! Ἡ γὰρ τὴ τρυπήσῃ, γὰρ νηδαίνει στὴν ἐπιφάνεια, γὰρ ξαναπαγώσῃ γύρω του τὸ νερό, καὶ νὰ μείνῃ στὸν Πόλο σφηνωμένο γιὰ πάντα! Πολὺ θέλει νὰ χαλάσῃ ἕνα μηχανήμα;...»

Ἀπ' αὐτὴ τὴ στιγμή μὴ σκέψῃ γεννήθηκε βέβαια τὸναιρὸ μου. Γιατί στὸν ὕπνο του, καθὼς ξέρετε, ξανασυλλογίζεται κανένας συνήθως ὅ,τι συλλογίστηκε τὴν ἡμέρα, κι' οἱ σκέψεις του γίνονται πράγματα, εἰκόνες, ζῶν. Ἔτσι κι' ἐγὼ εἶδα πῶς βρέθηκα μέσα στὸν «Ἑπερασπιστή», καθὼς βαφτίσανε τὸ ὑποδρύχιο τοῦ Οὐίλκινς—μαζὶ μὲ τὸν ἐξερευνητὴ καὶ μ' ἄλλους δέκα συντρόφους ἔεικνῆσαν, λέει, ἀπὸ τὴν Κοννεκτι-

κούτη, ὅπου ναυπηγήθηκε τὸ πλοῖο, τραβήξαμε κατὰ τὰ βορρινά, ἀφήσαμε πίσω μας τὴ Νορβηγία, περάσαμε τὴ Σπιτσερόγγη, μπήκαμε γιὰ καλὰ στὴν πολικὴ θάλασσα καὶ, ἂμα οἱ πάγοι ἐγιναν γύρω μας τόσο πυκνοί, ποὺ δὲν μπορούσαμε πιά νὰ προχωροῦμε, βουλιάξαμε σαράντα μέτρα καὶ προχωρήσαμε πάντα κατὰ τὸ βορρῖα...

Τί ὥρατα! Ἡμαστέ κλεισμένοι μέσα στὸ πλοῖο «ἀεροστεγῶς». Εἴχαμε ζέστη σὰν καλοκαίρι καὶ φῶς σὰν ἡμέρα. Τὴν κίνηση δὲν τὴν καταλαβαίναμε καθόλου. Μόνο τὸν κρότο τῆς μηχανῆς ἀκούγαμε. Μὰς φαινόταν πῶς ἡμαστέ σὲ κανένα σπῖτι κι' ἀκούγαμε ἀπὸ τὸν ἰσθμὸν τῆς κανένας αὐτοκίνητο... Κάναμε ἔτσι ἀπρόσκοπτα ὡς δυὸ χιλιάδες μίλλια. Σὲ πόσες ὥρες ἢ μέρες; δὲν ξέρω. Αὐτὸ στὸν ὕπνο μου δὲν τό... εἶδα καλὰ. Ἡ μᾶλλον μοῦ φάνηκε πῶς τὰ μίλλια αὐτὰ τὰ περάσαμε σὲ μὴν στιγμή. Κι' ἀκούσα τὸν Οὐίλκινς ποὺ, ἀφοῦ συμβουλευθῆκε τὸ δρομόμετρο καὶ τὴν πυξίδα, εἶπε: — Φτάσαμε! Νὰ βγοῦμε ἔξω!

Τί ἀφέλεια! Σὰ νάχαμε φτάσει σὲ κανένα λιμάνι, καὶ τὸ πλοῖο μας ἐπρόκειτο νὰ πλευρίσῃ ἢ νὰ κατεβάσῃ τὴ βάρκα του! Κι' ὅμως βρισκόμαστε κάτω ἀπὸ τὸν Πόλο, στὸ βάθος μᾶς θάλασσας ποὺ τὴ σκέπαζε πάνω ἔν' ἀπεραντο παχὺ στρώμα, χοντρὸ εἰκοσι μέτρα!

Ἀλλὰ τὰ μηχανήματα μπήκαν ἀμέσως ἐνέργεια, ἐγιναν πολλὲς διαδοχικὲς ἐκρήξεις, μὲ δυνατοὺς κρότους καὶ τρανταγμούς, καὶ σὲ λίγο, ἐνῶ περιμέναμε ὅλοι μὲ αγωνία, ἀκούσαμε ἕνα ναυτὴ νὰ φωνάζῃ ἀπὸ τὸ παρατηρητήριο: — Ἀνεβήκαμε!... Λίγο ἀκόμη!... Λιγάνκι!... Ἐκεῖ, φτάνει!

Ἡμαστέ τώρα στὴν ἐπιφάνεια μᾶς ἀναλυτὴς θάλασσας, ἡ καλύτερα στὴ μέση μῆς μικρῆς λίμνης, τριγυρισμένης ἀπὸ πάγους... Τὸ πλοῖο μας εἶχε σταματήσει. Τὸ ἀνοίξαμε, ἀναπνεύσαμε φρέσκον ἀέρα καὶ τὸ κλείσαμε πάλι γιὰ νὰ μὴν παγώσουμε. Ἀλλὰ τὰ νερά, γύρω μας, σὲ λίγο πάγωσαν. Δὲν εἴχαμε ἀνάγκη ἀπὸ βάρκα γιὰ νὰ βγοῦμε ἔξω. Τυλιχθήκαμε στὶς γούνες μας σὰν ἀρκούδες καὶ βγήκαμε. Ἡμαστέ μέσα σ' ἕνα ἄσπρο. Γιατί κι' ὁ οὐρανὸς ἀπὸ πάνω

γὼ μας ἦταν σκεπασμένος. Ἀλλὰ δὲ ἐχινόιζε, δὲ ἔβρεχε, δὲν φυσούσε. «Γιὰ κὸς καιρός», μολονότι τὸ θερμόμετρο μὰς ἔδειχνε ἐξήγντα κάτω ἀπὸ τὸ μὴ δέν! Στὸν Πόλο πάντα, ἀλλὰ καλοκαίρι. Κι' ἀρχίσαμε τὴν ἐξερεύνηση.

Ἐξερεύνηση... ὁ λόγος τὸ λέει. Γιατί δὲν ἀνακαλύψαμε τίποτα! Μὲ πάγους, ὀγκόπαγους, παγοβόνια. Ὁ πύτος, οὔτε ζῶο, οὔτε κἂν ἄσπρες ἀρκούδες. Ἡμαστέ τόσο μακριὰ ἀπ' αὐτὰ! Καὶ δὲν εἴχαμε ἄλλη εὐχαρίστηση, παρὰ πῶς πατούσαμε τὴν παγωμένη θάλασσα ἢ τὴν παγοσκέπαστη ξηρὰ τοῦ Βόρειου Πόλου. Μιὰ ἰδέα, τίποτ' ἄλλο.

— Γυρίζουμε; ἐπρότεινε κάποιος.
— Γυρίζουμε! συμφώνησε ὁ Οὐίλκινς.
Σὲ λίγο ἡμαστέ στὸν «Ἑπερασπιστή». Κλειστήκαμε πάλι μέσα καὶ δοκιμάσαμε νὰ διαλύσωμε μὲ τὰ μηχανήματα τὸν πάγο, γιὰ νὰ βυθισθοῦμε καὶ νὰ βγοῦμε. Ἀλλὰ ποῦ! Τὰ μηχανήματα ἀπὸ τὸ κρῦο φαίνεται. Εἶχαν παραλύσει. Κανένα δὲ λειτουργοῦσε. Κι' ὕστερ' ἀπὸ πολὺν πρὸςπᾶθειαν, εἶδαμε κι' ἀποείδαμε, σταυρώσαμε τὰ χέρια καὶ περιμέναμε... τὸ θάνατο.

Γιατί τί ἄλλο μπορούσαμε νὰ κάμουμε. Νὰ γυρίσουμε διὰ ξηρᾶς ὡς νὰ βροῦμε κατοικημένο μέρος; Ὁχι δά! Νὰ τρυφήσουμε νὰ ἐρθοῦν νὰ μὰς πάρουν Ἀδύνατο! Νὰ πετάξωμε μὲ ἀεροπλάνο; Δὲν εἴχαμε. Ἐκεῖ θὰ καθόμασταν θὰ τρώγαμε καὶ θὰ καίγαμε ὅ,τι εἴχαμε κι' ὅταν δὲν θάχαμε πιά οὔτε φαῖ, οὔτε φωτιά, θὰ πεθαίναμε ἀπὸ τὴν πείνα καὶ ἀπὸ τὸ κρῦο. Στὸ τέλος μπορεῖ νὰ τρωγῇ κι' ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Μὰ τί θὰ ὀφελόυσε Πάντα θὰ πέθαινε κι' ὁ τελευταῖος!

... Κι' ἄξαφνα. ἐνῶ ἔσφιγγε τὴν καρδιά μου ἡ θανάσιμη αὐτὴ αγωνία—τέτοια, ποὺ δὲν τὴ θυμοῦμαι σὲ κανένα μου ἄλλο... ὄνειρο,—εἶδα μπροστά μου μιὰ ὥρατα γαλανὴ θάλασσα, καὶ αἰσθάνθηκα τὸ πλοῖο μας νὰ τρέχῃ ἀπάνω σ' αὐτὴν μὲ μιὰ ταχύτητα ἰλιγγιώδη. Τὸ βρήκα φουικώτατο. Οὔτε μὲ πέρασε κἂν ἀπ' τὸ νοῦ πῶς ἐγινε κανένα θαῦμα. Καὶ σὲ λίγο ὁ «Ἑπερασπιστής» ἐμπαινε θριαμβευτικὰ στὸ πῖν γινώριμο κι' ἀγαπημένο μου λιμάνι. Νὰ ἡ μικρὴ ὁμορφὴ πλατεῖα μὲ τὸ ἀγαλμα τοῦ Σολωμοῦ στὴ μέση! Καλέ, ἤμουνα στὴν πατρίδα μου! Ὁἶδλα καὶ τὴν μητέρα μου, ποὺ σὰ νὰ μὴν εἶχε πεθάνει ἀκόμα. Καὶ μὲ τὸ χαρμόσυνο αὐτοῦ δράμα,—ξύπνησα...

Ἐλπίζω τώρα πῶς ἔτσι καλὰ θὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του, ἀπὸ τὸ τοιμητὸ αὐτὸ ταξίδι τοῦ Πόλου, κι' ὁ Οὐίλκινς ἂν ἔσας πειράξῃ... Λοιπὸν, αὐριο, στὸ θρωπότης ἀπ' αὐτὸ τίποτα περισσότερον ἀπ' ὅ,τι κέρδιζε μὲ τὸ ταξίδι ποὺ ἔκαμα στὸν ὕπνο μου...
Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΩΣ ΠΟΥ ΝΑ ΒΡῆ ΤΗ ΜΗΤΕΡΑ ΤΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CHARLES RICHTER

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἦθελε βέβαια νὰ πεῖ, ὅτι αὐτὸ δὲν ἦταν δική του δουλειά. Ἀλλ' ἡ κυρὰ-Νανὸς φανερώθηκε κείνη τὴ στιγμή κι' ὁ πόλισμαν τὴν χαϊρέτησε φιλικά:

— Μπα ἐδῶ εἶσαι, κυρὰ-Νανὸς; Πῶς αὐτό; Τὸ παράτησες λοιπὸν τὸ μαγαζί σου;

Ἀλλὰ πολὺ ξαφνιασθήκε, ὅταν εἶδε ὅτι ἡ κυρὰ-Νανὸς πῆρε ὕψος σοβαρό, σταύρωσε τὰ χέρια καὶ τοῦ εἶπε ἐπίσημα:

— Κύριε πόλισμαν 49, ξέρετε πολὺ καλὰ ἂν ἡ κυρὰ-Νανὸς εἶπε ποτὲ φέματα στὴ ζωὴ της. Εἰστε εἰκοσι χρόνια πελάτης μου καὶ ξέρετε, ἂν γελῶ ἐγὼ τὸν κόσμο κι' ἂν πουλῶ κρέας ἀλογίσιο γιὰ χοιρινό, ὅπως κάνουν ἄλλοι.

— Ὁχι, κυρὰ-Νανὸς, αὐτὸ ν' ἀκούγεται. Ποιᾶς μόνο χοιρινὸ καὶ πρώτης γραμμῆς.

— Λοιπὸν, ὅπως δὲν εἶπα ποτὲ φέματα στὸ ἐμπόριο, τὸ ἴδιο καὶ στὴ ζωὴ μου. Σοῦ ὀρκίζομαι λοιπὸν ὅτι αὐτὸς ποῦκα νὴ μὴνυση εἶν' ἕνας ἀπατεώνας, ἕνας ἄξιος γιὰ τὰ κάτεργα, κι' ἂν μοῦ πέσει στὰ χέρια, δὲν ξέρω καὶ γὼ πῶς κομμάτια θὰ τὸν κάνω... καὶ θὰ γεμίσω ἕνα σωρὸ λουκάνικα!

— Ὅλα κι' ὅλα! διαμαρτυρήθηκε γελώντας ὁ πόλισμαν. Αὐτὸ δὲ θὰ τὸ ἐπιτρέψω, πρῶτα γιατί εἰμαι ἀστυφύλακας καὶ δεύτερο γιατί εἰμαι πελάτης σου!

— Ἐννοία σας, αὐτὸ τὸ λέει ὁ λόγος, ἐγὼ δὲν κάνω τέτοια πράγματα! Ἀλλὰ σὰς τὸ λέω ἄλλη μιὰ φορά, ὅτι αὐτὸς εἶν' ἕνας ψεύτης!

Ὁ πόλισμαν ἀριθμὸς 49 ἔβγαλε τὴν κάσκα του κι' ἔβγαλε τὸ κεφάλι του.

— Ἐξέρω κι' ἐγὼ τί νὰ πῶ, κυρὰ-Νανὸς, εἶπε. Ἀλλ' ἡ καμπάνα, ἄλλος ἤχος! Αὐτὰ θὰ τὰ πῆτε στὸ δικαστήριο. Ἀλλὰ τώρα πρόκειται γιὰ κάτι ἄλλο. Ἐχετε μιὰ μικρὴ ἐδῶ, κύριε Σολομών Χάγερσμιθ;

Ὁ Σολομὼν ἐνοίωσε ξαφνικὰ νὰ σταματᾷ ἡ καρδιά του. Χλωμίωσε καὶ ἀκούμπησε σ' ἕνα ἐπιπλο γιὰ νὰ μὴ πέσει.

— Ναί, ψιθύρισε, μιὰ μικρὴ συγγενοπούλα.

— Συγγενοπούλα; Λοιπὸν, ὁ συνεταῖρος σας λέει πῶς τὸ παιδί αὐτὸ τὸ κλέψατε ἀπὸ τὴ μάνα του καὶ ζητᾷ νὰ γίνῃ ἀνάρχη. Ἄν ὅμως εἶναι συγγενοπούλα, ἡ ἐξουσία δὲν ἔχει κανένα λόγο νὰ σὰς πειράξῃ... Λοιπὸν, αὐριο, στὸ τμήμα, κύριε Σολομὼν Χάγερσμιθ. Κοιτάξτε νὰ μὴ λείψετε, γιὰ τὸ καλὸ σας. Ἡ ἀστυνομία, ξέρετε, δὲ χωρατεύει... Ἡ κυρὰ-Νανὸς ἀπάντησε σοβαρῇ:

— Πολὺ καλὰ, κύριε πόλισμαν, θάρ-θοῦμε.

Ὁ πόλισμαν τότε ἔβαλε τὴν κάσκα του, ἔσιαξε τὴ ζώνη του, χαϊρέτησε ἐγγενικά καὶ βγήκε.

Ὁ Σολομὼν σωριάστηκε σὲ μιὰ καρέκλα.

— Τί σοῦλεγα, κυρὰ-Νανὸς; εἶπε μ' ἀπελπισία. Καὶ τώρα τί θὰ γίνω; Ἄν κάμουν ἀνάρχη, χαθήκαμε. Θὰ με κατηγορήσουν, γιατί δὲν ἔκαμα ἀναφορά στὸ τμήμα, καὶ τὸ λιγώτερο ποῦ

— Πρώτη φορά μὲ πετοῦν ἕνα ὀλάκερο Ἑβραῖο! — εἶπε ὁ Δίκ. (Σελ. 220, στ. γ')

ἔχω νὰ πάθω εἶναι, νὰ μοῦ πάρουν τὸ παιδί. Καὶ ἕνας Θεὸς ξέρει ποῦ θὰ τὸ βάλουν! Σὲ κανένα ὀρφανοτροφεῖο, ποῦ θὰ τὸ πετᾷν καὶ θὰ τὸ χτυποῦν ἀπ' ὀλες τὶς μεριές. Ὅπου καὶ νὰ πάει τώρα, καὶ στὸ σπῖτι σου νὰ ἔρθῃ, δὲν εἶναι πιά σίγουρο.

— Ἀλήθεια! εἶπε ἡ κυρὰ-Νανὸς.

— Ὅποτε τί θὰ κάμουμε;

— Τί θὰ κάμουμε! Ὑπάρχει ἕνας τρόπος, κύρ-Σολομὼν. Ἀλλὰ θάχεις τὸ θάρρος νὰ κάμεις ὅ,τι θὰ σοῦ πῶ;

— Ἄν θάχω τὸ θάρρος; Ὁ, τι μοῦ πεις θὰ κάμω, κυρὰ-Νανὸς, γιὰ νὰ τὸ γλυτώσω!

— Λοιπὸν, πρέπει νὰ φύγεις, κύρ-Σολομὼν, μαζί μὲ τὸ παιδί, ἀπὸ τὸ Λονδίνο καὶ νὰ πᾶς ὅπου σὲ βγάλει ἡ ἀρχὴ. Νὰ φῆσεις τὸ μαγαζί σου καὶ τὰ πλούτη σου ἐδῶ, κι' ἂς τὰ πάρει ὅλα ὁ σύντρο-

φός σου κι' ἂς τὰ χαρεῖ. Ἀς τὸν νὰ χορτάσει λεφτὰ κι' ἔτσι θὰ ξεχάσει τὴ μὴνυσή του καὶ δὲ θὰ τὸ κυνηγήσει πιά τὸ παιδί.

Ὁ Σολομὼν τὴν κοίταξε στὰ μάτια.

— Ναί. θὰ φύγω, κυρὰ-Νανὸς.

— Τὸ λές μὲ τὴν καρδιά σου;

Ἐνα μακάριο χαμόγελο φάνηκε στὴ ρυτιδωμένη μορφὴ τοῦ γέρου Ἰουδαίου.

— Ναί, μὲ τὴν καρδιά μου! εἶπε. Θάφισω ἐδῶ ὅλα τὰ περασμένα καὶ θὰ ξεχάσω τὸ κακὸ ποῦκαμα στὸ φτωχὸ κοσμάκη! Θὰ τὰ φῆσω ὅλα ἐδῶ καὶ θάρ-χισω καινούργια ζωή, σ' ἄλλον ἀέρα! Θὰ φύγω σὰν κατάδικος, ποῦ ἐλευθερῶνεται ὕστερα ἀπὸ χρόνια φυλάκη.

Ἡ κυρὰ-Νανὸς τοῦπιασε τὸ χέρι.

— Μπράβο, κύρ-Σολομὼν! Ἐλα νὰ σὲ φιλήσω!

Ὁ Δίκ δὲν ἔχασε στιγμή. Γλύστρησε κρυφὰ σὴν κάμα-ρα τῆς μικρῆς Λεβάντας καὶ τῆς εἶπε:

— Ἐρεῖς τὰ νέα;

— Τί;

— Λοιπὸν! Μὴν ξαφνιαστής καθόλου, ἂν ἀκούσεις πῶς ὁ πα-ποῦς-Σολομὼν κι' ἡ κυρὰ-Ναν-σὺ παντρεύονται. Τοὺς εἶδα τώρα-δὴ νὰ φιλοῦνται!...

Σὲ λίγο ὅμως ἦρθαν μέσα κι' οἱ ἄλλοι, κι' ἡ μικρὴ Λεβάντα ἔμαθε ὅτι θάφρευαν.

— Κι' ἂν ἔρθῃ ἡ μαμμὰ μου νὰ μὲ πάρει, ποῦ θὰ με βρεῖ; ρώτησε.

Ὁ Σολομὼν ἔμεινε σκεπτικὸς. Ἄν τὰκούγε αὐτὸ πρὶν ἀπὸ δυὸ-τρεις μέρες, δὲ θάδινε προσοχή. Ἀλλὰ ὕστερα ἀπὸ τὸ μυστηριώδες κλαράκι τῆς Λεβάντας, τὰ πράγματα εἶχαν πάρει ἄλλη ὄψη. Τί ἔπρεπε

νὰ κάνουν; Βέβαια ἡ κυρὰ-Νανὸς θάμε-νε στὴν παράγκα της. Ἀλλὰ δὲν μπο-ροῦσε νὰ ξέρει αὐτὴ τί θὰ γινόταν, οὔτε ποῖος θάμπαινε καὶ ποῖος θάβγαινε ἀπ' τὸ μαγαζί τοῦ Σολομὼν.

Ἀλλὰ ἦταν ἐκεῖ ὁ Δίκ καὶ τοὺς ἔ-δωλε ὅλους ἀπὸ τὴν ἀμηχανία.

— Θὰ μείνω ἐγὼ καὶ θάχω πάντα τὸ νοῦ μου, παπποῦ-Σολομὼν. Καὶ ὅ,τι γί-νεται, θὰ τὸ λέω ἀμέσως στὴν κυρὰ-Νανὸς. Σ' ἐμένα δὲν ἔδωσαν τὸ γράμ-μα; Σ' ἐμένα πάλι θάρθουν, ἂμα θέ-λουν νὰ παραγγείλουν τίποτα. Θὰ στέ-κομαι στὸ πεζοδρόμιο ἀπὸ τὸ πρῶτ' ὡς τὸ βράδυ. Μόνο νὰ μοῦ δίνει καμμιὰ πατάτα ἡ θεὰ-Νανὸς, γιὰ νὰ μὴν πε-θάγω τῆς πείνας.

— Μιὰ μόνον; δέκα! εἶπε ἡ κυρὰ Νανὸς. Καὶ λουκάνικα, καὶ ὅ,τι ἄλλο θέλεις! (Ἀκολουθεῖ)

ΜΙΧ. Δ. ΣΤΑΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

EDGARD ROE

Ο ΧΡΥΣΟΚΑΡΑΒΟΣ

ή ΤΟ ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΗΜΑ ΤΟΥ ΘΗΣΑΥΡΟΥ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Δέν ήταν πιά θυμωμένος· φαινόταν μάλλον άφρημένος και μόλις έπρόσεχε σ' όσα του έλεγα για να τον διασκεδάσω. Σε λίγο, βλέποντας πως ήτον αδύνατο να το κατορθώσω, έκρινα καλύτερο να τον αφήσω μόνο. Προφασίσθηκα λοιπόν πως θυμήθηκα ξαφνικά μια υπόθεση επείγουσα, που απαιτούσε την πρωινή παρουσία μου στην πόλη, και γι' αυτό δεν μπορούσα να μείνω τη νύχτα στη Σούλιαν. Ο Λέγκραν δεν έ-
 — Έκαμε καμιά προσπάθεια να με κρατήσει. Τη στιγμή όμως που τον αποχαιρετούσα, μου φάνηκε πως μου έσφιξε το χέρι με περισσότερο θερμότητα από τη συνηθισμένη.

B'.

Μια απροσδόκητη πρόσκληση

Πέρασε σχεδόν ένας μήνας. Σ' αυτό το διάστημα δεν ξανάειδα τον Ουίλλιαμ Λέγκραν ούτε άκουσα τίποτα γι' αυτόν. Κι' άξαφνα, μια μέρα, παρουσιάστηκε στο σπίτι μου, στην Καρλστένη, ο υπηρέτης του ο Δίας. Και το πρόσωπο του μαύρου ήταν τόσο λυπημένο, ώστε φοβήθηκα άμέσως μη βρήκε κανένα μεγάλο δυστύχημα τον φίλο μου.

— Τί νέα; τον ρώτησα. Πώς είναι ο μικρός σου αφέντης;

— Δεν είναι καθόλου καλά! μου αποκρίθηκε.

— Μπά! Και τί έχει;

— Λέει πως δεν έχει τίποτα· κι' όμως είναι άρρωστος πολύ.

— Στο κρεβάτι;

— Όχι, γιατί βαριέται, λέει, να κάθεται στο κρεβάτι. Μά ή άλλη-
 — Κι' αυτό μ' άνησυχεί πολύ για την υγεία του.

— Καλέ μου Δία, δεν πολυκαταλαβαίνω τί μου λές. Ο αφέντης σου λοιπόν είναι άρρωστος, και συ δεν ξέρεις τί έχει;

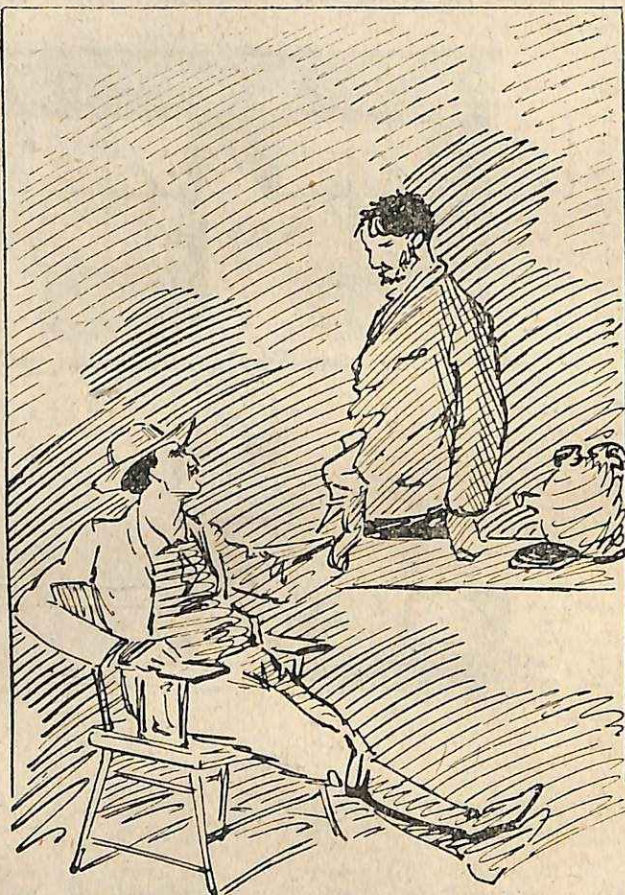
— Και που να ξέρω εγώ, αφού εκείνος λέει κι' επιμένει πως δεν έχει τίποτα; Μ' αν δεν έχη τίποτα, τότε γιατί τριγυρίζει στους δρόμους συλλογισμένος, με το κεφάλι σκυφτό, με μάτι ανήσυχο, και κίτρινος σαν άγιοκέρι; . . . Και γιατί νύχτα-μέρα αρραδιάζει αριθμούς;

— Αριθμούς; Έκαμα με άπορία.

— Μάλιστα! αριθμούς κι' άλλα παράξενα σημάδια άπάνω σε μια μαύρη πλάκα. . . . Εγώ άρχισα να φοβούμαι. Δέν τον άφωνα στιγμή, δέν σήκωνα τα μάτια μου από πάνω του. Προχτές έ-

μωσ με ξεγέλασε, μούφυγε πριν ξημερώσει κι' έμεινε έξω όλη την ημέρα. Είχα κόψει ένα χοντρό κλαδί, να τον συγυρίσω όταν θα γύριζε· αλλά το βράδυ μου φάνηκε τόσο θλιμμένος, που τον λυπήθηκα.

— Έκαμες πολύ καλά που δέν τον τιμώρησες, γιατί δέν είναι πιά μικρό παιδί, όπως τότε που θα τον έδερνες όταν έκανε του κεφαλιού του. Μ' αλήθεια

«— Μπορεί να τη ζωγράφισες, εγώ όμως δέν τη βλέπω». (Σελ. 218, στ. γ').

έσθ δέν το πήρες ακόμα χαμπάρι, πως ο μικρός σου μάσσα-Ουίλ μεγάλωσε; . . .
 — Άς είναι. Πές μου τώρα τί υποπτεύεσαι για την άρρώστια του, ή τουλάχιστο για την αλλαγή του; Μήπως του συνέ-
 — Δεχόμουν τότε που τον είδα;

— Όχι, κύριέ μου, τίποτα δυσάρεστο δέν μ' άσυνέδηκε από τότε που ήρθατε στη Σούλιαν. Μ' άσυνέδηκε όμως κάτι λίγη ώρα πριν έρθετε.

— Και πάλι δέν καταλαβαίνω τί θέ-
 — Τό μαμούνι, κύριέ μου! Ο κάρα-
 — Ποιός, καλέ; Ο χρυσοκάρβος;

— Μάλιστα! Αυτός, είμαι βέβαιος, δάγκασε τον αφέντι μου κάπου στο κεφάλι.

— Ω! πώς σου ήρθε τέτοια ιδέα! Ο κάραβος δάγκασε τον αφέντη στο κεφάλι; Μ' αυτό, αγαπητέ μου Δία είναι αδύνατο!

— Και γιατί αδύνατο, αφού το μόνι έχει στόμα κι' ο αφέντης μου κεφάλι; . . . Εγώ δέν έτυχε να ξαναϊδω τόσο άγριο σκαθαράτο! Πρώτος τον εί-
 — Και λέω πως τότε θα τον δάγκασε. Εγώ φοβήθηκα να τον πιάσω με τα χέρια. Σήκωσα λοιπόν ένα κομμάτι και

αυτό τον έπιασα και τον τύλιξα. Υποθέτεις λοιπόν πως ή άρρώστια του κυρίου σου είναι από δάγκαμα του χρυσοκάρβου;

— Δεν υποθέτω, είμαι βέβαιος γι' αυτό. Και γιατί άλλο όνειρεύεται πάντα χρυσάφια και θησαυρούς, παρά γιατί τον δάγκασε χρυσοκάρβος;

— Μπά! Και που το ξέρω πως όνειρεύεται θησαυρούς;

— Τό ξέρω, γιατί στον ύπνο του παραμιλεί.

— Έτσι; Τότε μπορεί να χτυπήσει το δίκιο. . . . Και πως έτυχε ναρθή σήμερα να μ' επισκεφθής;

— Δεν έτυχε· ήρθα ξεπίτηδες για να σ' άδωσω αυτό το γράμμα του.

Κι' ο Δίας μου έδωσ' ένα γράμμα, που το άνοιξα και διάβασα· τ' άκόλουθα:

«Αγαπητέ μου φίλε, Γιατί έκαμες τόσον καιρό έρθης να με ιδής; Έλπίζω να μ' άκούσεις που έτυχε να μ' άκού-
 — Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

κατάντησε άνυπόφορος με τους φόβους του και τις περιποιήσεις. Προχτές λίγο έλειψε να με δείρη, γιατί του τ' άσκασα και πέρασα την ημέρα μου τριγυρίζοντας στα δάση που είναι άντα κρυ στο νησί. Άν δέν υπάρχη άνυπό-
 — Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

κατάντησε άνυπόφορος με τους φόβους του και τις περιποιήσεις. Προχτές λίγο έλειψε να με δείρη, γιατί του τ' άσκασα και πέρασα την ημέρα μου τριγυρίζοντας στα δάση που είναι άντα κρυ στο νησί. Άν δέν υπάρχη άνυπό-
 — Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

κατάντησε άνυπόφορος με τους φόβους του και τις περιποιήσεις. Προχτές λίγο έλειψε να με δείρη, γιατί του τ' άσκασα και πέρασα την ημέρα μου τριγυρίζοντας στα δάση που είναι άντα κρυ στο νησί. Άν δέν υπάρχη άνυπό-

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

κατάντησε άνυπόφορος με τους φόβους του και τις περιποιήσεις. Προχτές λίγο έλειψε να με δείρη, γιατί του τ' άσκασα και πέρασα την ημέρα μου τριγυρίζοντας στα δάση που είναι άντα κρυ στο νησί. Άν δέν υπάρχη άνυπό-

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

(Έθνικόν Άριστέιον Γραμμάτων και Τεχνών)

ΕΝΑ ΠΑΙΔΙ ΜΕ ΤΡΕΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ

ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

— με σκέτσα της δ. ΛΙΛΑΣ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Η Νίνα υποκρίθηκε την Έλλην· ο Φάνης τον Κωστάκη, κι' εγώ, σαν πιο μεγαλόσωμος, το Νίκο. Ο Πανάγαρης μάλιστα μου ζωγράφισε στο χέλι κι' ένα λεπτό-λεπτό μουστάκι, για να φαίνομαι σ' ά μεγάλος.

Στην κωμωδία έλαβε μέρος κι' ο Μαυροβόκος. Ο Πανάγαρης σκέφτηκε να τον κάμει . . . δικαστικό κλητήρα, νάναι στη σκηνή κι' αυτός, να μου φέρνη ό,τι του έλεγα και, για πληρωμή, κάπου-κάπου να του ρίχνω από ένα κομματάκι γλύκισμα. Έννοείται πως αυτό δέν με σύμφερνε και τόσο πολύ· το παραδέχτηκα όμως για την έπιτυχία, και μάλιστα πολύ συχνά έριχνω του σκύλου κι' έκανα τον κόσμο να γελά, που έτρωγε τάχα κι' ο δικαστικός κλητήρας. . . .

Α, είχε μεγάλη έπιτυχία ή πρώτη μας αυτή κωμωδία. Η Έλλη έπαιξε πολύ φυσικά, πολύ όμορφα. Ενόμιζες πως έκλαιγε άληθινά για το γλύκισμα που της έτρωγα. . . . Εγώ δέν έδυσκολεύτηκα να μάθω το μέρος μου καλούτσικα, γιατί και στο σχολείο μας μια φορά είχα παίξει κωμωδία. Ο Φάνης δυσκολεύτηκε περισσότερο· μά στην κωμωδία βάλαμε και δυο-τρία σχετικά τραγουδάκια, κι' έτσι έκαμε κι' αυτός τη φιγούρα του.

Οι θεατές μας ευχαριστήθηκαν πολύ. «Μπράβο, έλεγαν· αυτή ή κωμωδία παί-
 — Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

11. Γράμμα απ' το χωριό

Την Τρίτη του Πάσχα, έλαβα το πρώτο γράμμα απ' το χωριό.

Πόση χαρά και συγκίνηση μου προέ-
 — Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

Μόνο ή ψυχομάννα μου, βλέπετε, δέν έβαλε χέρι σ' αυτό το γράμμα, γιατί δέν ήξερε να γράψη ούτε τ' όνομά της, — φυσικά, αφού στον καιρό της το χωριό μας δέν είχε σχολείο για κορίτσια, — αλλά είχε πει και στους τρεις άλλους να μου γράφουν χίλια φιλά, χαιρετί-
 — Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

Την καίμενη την ψυχομάννα! Πόσο θά στενοχωριόταν που δέν μπορούσε να μου γράφη μόνη της! Και πόσο θά μα-
 — Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

Ο Άντρίκος με πληροφορούσε πως γιόρτασαν στο σπίτι το Πάσχα. Όπως πάντα: με κόκκινα αυγά, με φρέσκο τυρί, με χριστόψωμο και με άρνι στη σουβλά. Είχαν αγοράσει ένα με τη δι-
 — Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

Α, με πόσο πόνο μου τάγραφε αυ-
 — Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

Τό ίδιο βράδυ, αφού κοιμήθηκαν ό-
 — Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

Έξακαλουθούσαμε, βλέπετε, να μένουμε στού κύρ-Ηλίας. Ο Πανάγαρης, μετά τις πρώτες μέ-
 — Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

που δέχτηκε ήταν να του πληρώνη ο Πανάγαρης ό,τι τρώγαμε στο μαγερικό του, εκτός πάλι όταν αυτός μ' άκανε το τραπέζι.

Ήταν καλός άνθρωπος ο κύρ-Ηλίας κι' αλήθεια τ'όλεγε πως είχ' ευχαρίστη-
 — Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

— Τό, εκ μέρους σου, θάταν παιδικαί-
 — Είναι μερικές ημέρες που δέν άσθάνομαι καθόλου καλά. Ο Δίας

«Μούλεγε αν ήθελα να με πάρη αυτός, να με κάνει έμπορο στην Πάτρα. . .» (Σελ. 236, στ. α').

παλίδες κι' από τις λεπίδες του — είχε πολλές και διάφορες, — οι μισές σχεδόν ήταν σπασμένες. Κι' όμως δεν ξέρετε πώς τον χάρηκα! Και τον είχα χρόνια! Ήταν κι' ένας άλλος φίλος του Πανάγαρη, ο κύρ Γεώργης, που με συμπαθούσε πολύ. Ήταν σταφιδέμπορος, — όχι βέβαια απ' τους μεγάλους, γιατί με κανένα μεγάλο δεν είχε φίλεις ο φτωχός ο Πανάγαρης, — κι' ελο μουλεγε αν ήθελα να με πάρη αυτός, να με κάνη έμπορο στην Πάτρα, να κερδίζω «παρά με ούρά!»

Γελούσα κι' ούτε ναί τουλεγα, ούτε όχι. Πώς μπορούσα ν' αφήσω τώρα τον

καζόμενα να τρώμε από τα έτοιμα. Μά' εγώ, που έπαιρνα τότε όλα τα λόγια τοις μετρητοίς, — αφού δεν μπορούσα ακόμα να καταλάβω πότε οι μεγάλοι άστειεύονται και πότε μιλούσαν σοδαρά! — άνησύχνα στ' αλήθειαν. Κι' ενώ μάρεσε στην Πάτρα κι' ήμουν τόσο ευχαριστημένος, δεν έδλεπα την ώρα να φύγουμε, να γλυτώσουμε!...

— Μά που θά πάμε; τόλμησα να ρωτήσω το βράδυ στο τραπέζι.

— Έγνοια σου, μου αποκρίθηκε ο Πανάγαρης, και κάπου θά πάμε. 'Ο κόσμος είναι μεγάλος. Μη νομίζεις όμως πως όπου πηγαίνουμε, θά βρίσκουμε κι' έναν κύρ-Ήλία να

μάς περιμένει!

— Ω, αυτό τ' έξερα. Ήταν εύκολο να βρίσκουμε παντού μια τόσο καλή οικογένεια, να καθόμαστε στο σπίτι της, να τρώμε στο μαγερικό της και να έχουμε συντροφιά το κοριτσάκι της; Την καϊμένη την 'Αγλαΐτσα! Με πόση λύπη θά την αποχωριζόμαστε, όχι μόνο ή Νίνα, μά κι' ο Φάνης κι' εγώ, που την αγαπούσαμε και μάς αγαπούσε το ίδιο.

— Αλλά ήταν ανάγκη, για να μην πεθάνουμε της πείνας... Ποιος μπορεί να μείνει πάντα όπου θέλει, όπου

που του άρέσει, όπου αγαπά;... 'Οπως έφυγα από το χωριό μου, έτσι θάφευγα τώρα κι' από την Πάτρα.

Την άλλη μέρα έμαθα πως είμαστε για τη Ζάκυνθο. 'Ο Πανάγαρης, που έλεγε πρώτα να πάμε στον Πύργο, άλλαξε γνώμη την τελευταία στιγμή, — δεν ξέρω για ποιο λόγο, — κι' αποφάσισε να περάσουμε στ' αντικρινό νησί.

— Και με τί θά πάμε; ρώτησα το Φάνη.

— Πάλι με το σιδηρόδρομο... Στάθηκα να το συλλογιστώ, σαστισμένος, και ψιθύρισα:

— Αλήθεια;...

— Ούφ, καϊμένο και σύ! φώναξε ο Φάνης. Μά πάλι στα νησιά με το σιδηρόδρομο;

— Λοιπόν;

— Με το βαπόρι!

Τί; θά ταξιδεύαμε τώρα και με βαπόρι; Πέταξα απ' τη χαρά μου!

(Ακολουθεί)

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΜΙΑ ΜΕΡΑ ΑΝΤΑΡΤΗΣ

Λίθον επί λίθον δεν άφινε ο Μήτσιος της Μακρογιάνναινας στη γειτονιά. 'Ολ' μερίς παράπονα γι' αυτό το «καθαρό» όπως τόλεγαν οι γειτόνισσες. Ευλο γαρ ή Μακρογιάνναινα, δεν του χάριζε ποτε. Μά ο Μήτσιος πάντα ο ίδιος:

— Μια μέρα που κάποιος χορός μεγάλος τον περίμενε πάλι, για κάποια μεγάλη ζημιά που έκανε, σκέφτηκε να σκάση, να πάρη τα μάτια του, να φύγ' απ' το χωριό κι' όπου τον βγάλη στρατά...

Περπατούσε ο Μήτσιος όλη τη μέρα 'Ο δρόμος που πήρε τον έφερα στο Πλάτανι ένα καλούτσικο χωριό. Νησιτικός και διψασμένος τόσες ώρες, τα μάτια του άρχισαν να θαμπώνουν, τ' αυτιά του να βουίζουν και τα πόδια του να κόβονται από την πείνα, μά και από την κούραση. Κατά το πέσιμο του ήλιου και στο μπάσιμο του χωριού, ο Παπαλεωνίδας έκανε χωράφι με το αλογό του και με τη γελάδα του. Κείνη την ώρα έσωσε τη δουλειά του κι' έτοιμαζόταν να λύσει το αλέτρι του. Είδε τότε το Μήτσιο να περπατά άργά-άργά σαν τσακισμένος που ήταν, και του φώναξε:

— Που π'ας, παιδί μου;
— Έδω στο χωριό.
— Τί να κάμης;
— 'Ο, τι δουλειά βρω.
— Πούθε είσαι;
— Από την Πιτίτσα.

— Και δεν έρχεσαι σέ μένα, που έχω ανάγκη από ένα παιδί; Θά περάσης καλά. Θά κάνης καμμιά δουλίτσα και θά φιλάς τα ζωα.

— Έρχομαι! άπάντησε πρόθυμα ο Μήτσιος.

Ο παπ'ας τουδωκε μια φέτα ψωμί, λειτουργιά ψιλοχρισμένη. Την έφαγε με λαίμαργία, του φάνηκε σωστό γλυκίσμα, δεν είχε φάει άλλη φορά τόσο γλυκό ψωμί! Έτσι άναστυλώθηκε ή καρδούλα του.

Ο παπ'ας, με την πρώτη, τον πήρε με καλό μάτι το Μήτσιο κι' άμέσως τουδωσε κι' εργασία.

Τον έβαλε καθάλλα στ' αλογό, αφού φόρτωσε τα ζυγάλετρα, και του είπε:

— Πάρε τη βουκέντρα στο χέρι σου και πήγαινε στο σπίτι. Τ' αλογό ξέρει το δρόμο, θά σε πάη ολόισια. Έκει θά βρής την παπαδιά και π'ες της να έτοιμάση τίποτε για φαί. Εγώ θά πάω στην εκκλησιά για έσπερινό, και θάρθω ύστερα να φάμε.

Πήρε τη διαταγή ο Μήτσιος και ξεκίνησε καθάλλα και θριαμβευτικά, με τη βουκέντρα στο χέρι, κουνώντας τα πόδια του και σαλαγώνοντας τη γελάδα με το μουσκαράκι της που πήγαινε

μπροστά, ενώ από πίσω ακολουθούσε το πουλάρι της φοράδας, που κάθε τόσο έλο και χλιμιντρούσε στο δρόμο και γύριζε να βλέπη το μικρό της.

Ο Μήτσιος, περνώντας τώρα το χωριό, φαινόταν ευχαριστημένος. Σαν να του άρεζε το χωριουδάκι αυτό. Από την Πιτίτσα ήταν πολύ καλύτερο. Καθ'όλη κιόλα πήγαινε, ψωμί πεντάγλυκο βρήκε, το κορμί του θά ήσυχάζε από τις χερούκλες της Μακρογιάνναινας... τί άλλο ήθελε;

Σε μια στιγμή έφτασε σέ μιαν αυλή μαντρωμένη και σ' ένα σπίτι περιποιημένο. Κατάλαβε πως ήταν το σπίτι του παπ'α.

Η παπαδιά όμως έλειπε στη γειτονία, στα τη Βρανού.

Ο Μήτσιος ξαπέζεψε και φώναξε:

— Κυρά παπαδιά! Κυρά παπαδιά! Άμέσως τότε ξεπετιέται ή Γαλάνω, ή σκύλλα του παπ'α, που είχε γεννήσει στα ποσπασμένα κλήματα, και χυμίζει πάνω του.

Ο Μήτσιος, με τη βουκέντρα στο χέρι, κάνει να φυλαχτή από τη Γαλάνω, μά ή βουκέντρα, μακριά όπως ήταν, αντί να πετύχη τη Γαλάνω, πέτυχε το πόδι του μουσκαριού και του τ'όκ'ψε πέρα πέρα.

Κείνη τη στιγμή, ακούγοντας τα γαυγίσματα της Γαλάνως, έφτασε τρεχάτη ή παπαδιά.

— Έδωξε τη σκύλλα, είδε το μουσκαράκι σκακατεμένο, και λείει του Μήτσιου:

— Βρε παιδί μου, τί έκαμες; ποιός είσαι σύ; τί να πούμε τώρα του παπ'α;

Ο Μήτσιος μισοκλαίει και δικαιολογείται πως δεν τόθλε... πως είναι από την Πιτίτσα και πως τον πήρε ο παπ'ας για κοπέλι...

— Πήγανε άπάνω στη γωνιά, του λείει ή παπαδιά, να πυρωθής, κι' εγώ συγυρίζω τα πράματα.

Ανέδθηκε πάνω στο σπίτι ή φωτιά ήταν άναμμένη στη γωνιά, κι' ο καλός σου έπαλώθηκε φαρδύς πλατύς στο παραγώνι, να ξεκουραστή και να πυρωθής.

Η πρώτη του δουλειά ήταν να ζυπολυθής. Τα τσαρουχάκια του ήταν λασπωμένα και βρεμένα. Έλυσε τα λουριά και ένα-ένα, μόλις το ξεκολλούσε από το πόδι του, το πετούσε κάτω κατά το μισοχώρισμα. Σε κάθε πέταμα άκουγε και ένα πλίτς! Δεν έδωκε όμως προσαχή. Είπε με το νού του πως έτσι θά κάνουν τα τσαρούχια τα βρεμένα. Άλ'ως τε δε φώταγε και πολύ μονάχα από τη φωτιά έδλεπε, γιατί το φώς δεν ήταν ακόμα άναμμένο.

Η παπαδιά, αφού συγύρισε καλά-καλά τα πράματα στο κατώγι, ανέδθηκε άπάνω για να έτοιμάση το φαγητό. Είχε φτιάσει μια όρραία πητα, για να περποιηθ' τον παπ'α της, που θάρχόταν

κουρασμένος απ' το χωράφι. Άνάψε το φώς και πήγε να ιδ'η κατά το μισοχώρισμα, αν κρύωσε ή πητα που την είχε βάλει πάνω σ' ένα σκαμνάκι.

Κοιτάζει καλά, και τί βλέπει;

Τά δυο τσαρουχάκια του Μήτσιου με τα λουριά τους, μέσα στο ταψί της πητας!

— Συμφορά μου! φωνάζει ή παπαδιά μπρ'ε («στρίγλιχο» θάλεγε, μά στα μάτησε το στόμα της,) παιδί μου, τί έκαμες; Πέταξες τα τσαρούχια σου μέσα στην πητα; Και τώρα τί θά φάη ο παπ'ας μου;

Ο Μήτσιος έμεινε κόκκαλο!

Η παπαδιά πήρε την πητα και την έκρυψε στο κάτω μέρος του άρμαριού.

Σε λίγη ώρα, να σου και ο παπ'ας μπαίνει, φουσώντας από την κούραση.

— Παπαδιά, λείει, έχεις τίποτε για φαί; άπόψε έχουμε και μουσαφίρη... το Μήτσιο. Τον πήρα για να μάς κάνη τις δουλίτσες. Φαίνεται πολύ καλό παιδάκι...

— Παπ'α μου, ξέρεις πως ή γειτονία σ'αμας ή Βρανού γέννησε, και ήμουνά όλο τ' άπόγεμα στο σπίτι της δεν πρόφτασα να φτιάσω τίποτε πετάξου πάρε από το μαγαζ' ό,τι βρής, να περάσουμε άπόψε όπως-όπως.

Έτσι κι' έγινε. Ο παπ'ας ψώνισε λίγες σαρδέλες, λίγο τυρί, και κάθησαν στο παραγώνι. Έβαλαν το σοφρά και άρχισαν το φαγητό. Στο φαγητό άπάνω, ή παπαδιά έφερε με τρόπο πως τσακίστηκε το ποδάρι του μουσκαριού με τη βουκέντρα από το Μήτσιο. και με λίγα λόγια τον δικαιολόγησε πως του ρίχτηκε «ή βρωμίσκυλλα ή Γαλάνω και πήγε να το ξεσχίση το παιδί, να πάθωμε το χειρότερο...»

Ο παπ'ας θύμωσε, λυπήθηκε, έπιασε τα γένηια του με όλη τη χούφτα του δυο-τρεις φορές... αλλά τί να κάμη; έφταιγε κι' αυτός που δε θυμήθηκε τη Γαλάνω. Από την άλλη μεριά έδλεπε πως κι' ή παπαδιά μιλούσε με συμπάθεια για το Μήτσιο. Νεοφερμένος πάλι ο Μήτσιος... τί ξέρε;...

Σε λίγο ο παπ'ας θέλησε να φτιάση σαλάτα.

— Φέρε μου ένα πιάτο, λείει της παπαδιάς, να φτιάσω λίγη σαλάτα.

Η παπαδιά λείει στο Μήτσιο:

— Γύρισε πίσω σου, Μήτσιο, και πάρε ένα πιάτο από την πιατοθήκη.

Ο Μήτσιος, ξεθαρεμένος λιγάκι αφού είδε πως του σκεπάστηκαν οι πρώτες άτυχίες, γέρισε πίσω του, πιάστηκε από την πιατοθήκη για να σηκωθ' να πάρη το πιάτο, και μπράμ!

Από το τράδημα ή πιατοθήκη ξεκόλλησε, έπεσε άπάνω στο Μήτσιο, και τα πιάτα όλα σούφαλα!

Τρέχει ο παπ'ας κι' ή παπαδιά, σήκωσαν την πιατοθήκη και τρόμαξαν να ξεθάσουν από τα σπασμένα το Μήτσιο, που

απ' το φόβο του σχεδόν είχε λιποθυμήσει.

— Πάει, είπε μέσα του, άπόψε δε γλυτώνω με τις ζημιές πουκάμα!

Ο παπ'ας κι' ή παπαδιά κοιτάχτηκαν σαν να έλεγαν: «τί γρουσουζικο είναι αυτό το παιδί;» Άμ' και που νάξερε ο παπ'ας πως και τα τσαρούχια του έκαμαν μπάνιο στο ταψί με την πητα!...

(Ακολουθεί)

ΒΑΣ. Γ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΧΑΙΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΜΙΑ ΛΕΞΗ

Μια μέρα, ο βασιλιάς της 'Ιταλίας Βίκτορας Έμμανουήλ, — ο πάππος του σημερινού, «ο γαλαντόμος βασιλιάς», καθώς τον έλεγαν, — γύριζε καλοδιάθετος στο παλάτι του από περίπατο. Μόλις σταμάτησε το βασιλικό άμάξι, ένας άνθρωπος του λαού πλησίασε ευέβαστα τη θυρίδα, με το καπέλό στο χέρι.

— Μεγαλειότατε, είπε, μια λέξη... Μια λέξη, μάλιστα, σου επιτρέπω, αποκρίθηκε ο βασιλιάς. Άλλά ούτε μισή παραπάνω. Λέγε, τί θέλεις;

Ο άνθρωπος τάχασε. Ήταν δυνατό να π'η με μια λέξη τί ήθελε;... Κι' όμως τη βρήκε. Και τείνοντας στο βασιλιά ένα χαρτί, του είπε μόνο:

— Έπογράψατε!

Ο βασιλιάς χαμογέλασε. Κι' αφού έριξε μια ματιά στο χαρτί εκείνο, έδγαλε το μολύδι του και το υπόγραψε.

Ήταν μια αίτηση για βοήθημα. Και φυσικά, με την υπογραφή του βασιλιά, ο άνθρωπος εκείνος το πήρε άμέσως.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ

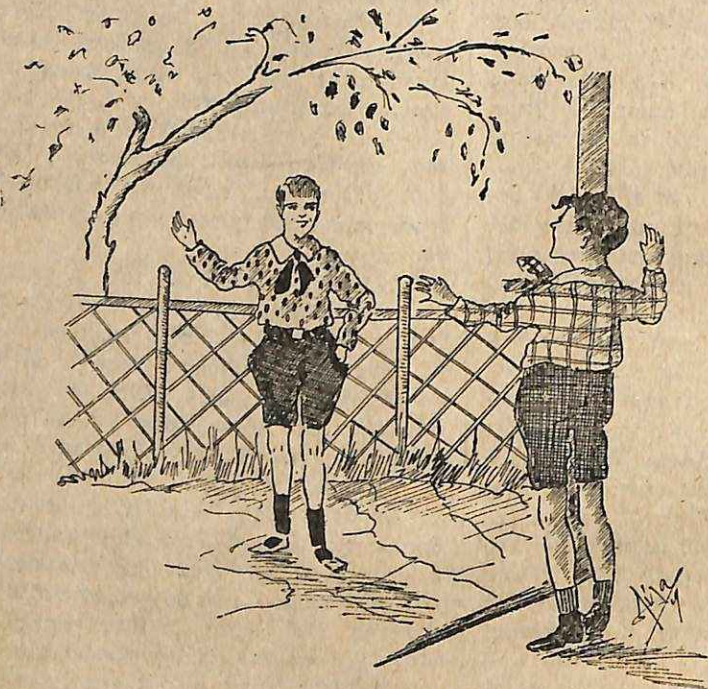
Το πιατάκι ρόκα.

Βάζετε τους φίλους σας να καθήσουν γύρω-γύρω στη σάλα.

Εσείς μόνο στέκεσθε στη μέση, κρατώντας ένα δισκάκι ή ταψάκι μεταλλίνο ή και στρογγυλό σκέπασμα ενός κουτιού, (απαγορεύεται για ευνοήτους λόγους ή πορσελάνη). Στριφογυρίζετε λοιπόν γρήγορα το ταψάκι στο πάτωμα και σε λίγο φωνάζετε τ' όνομα ενός παίκτη.

Αυτός πρέπει τότε να όρμήση και να πιάση το ταψάκι πριν τελειώση το στριφογύρισμα. Αν το καταφέρη, θά το γυρίση αυτός την άλλη φορά αν όμως πέση το ταψάκι πριν προφτάση να το πιάση, βγαίνει έξω απ' το παιχνίδι. Έκεινος που θά μείνη τελευταίος κερδίζει.

ΠΙΚΜΑΝ

«Θά ταξιδεύαμε και με βαπόρι; Πέταξα απ' τη χαρά μου!»
(Σελ. 236, στ. β').

Πανάγαρη; Και τί θά πρωτογινόμουν εγώ; Μαραγκός, τραγουδιστής ή σταφιδής;... Μια μέρα όμως που κάτι άκουσε, ο Πανάγαρης γύρισε και μούπε σά θυμημένος:

— Μην τον άκοις, κουτέ! 'Ο κύρ-Γεώργης σου άστειεύεται! για έμπορος δεν είσαι σύ!

Μπά! και που τόξερε αυτό ο Πανάγαρης; Ή τόλεγ' έτσι, έπειδή φοδήθηκε μην του φύγω;...

Την κωμωδία που σ'αμα είπα, την πρωτοπαίξαμε την Κυριακή του Θωμά. Κάναμε παράσταση και τη Δευτέρα και την Τρίτη με άρκετόν κόσμο. Την Τετάρτη όμως δεν ήρθαν ούτε δέκα άνθρωποι. Κι' ο Πανάγαρης είπε πως ή δουλειά είχε ξεθυμάνει, και πως έπρεπε να φύγουμε από την Πάτρα, αν δε θέλαμε να πεθάνουμε της πείνας.

Τέτοιος φόβος δεν ήταν βέβαια. 'Ο Πανάγαρης ήθελε να π'η μόνο πως δε θά βγάλαμε τα έξοδά μας και θ' άναγα-

